

Анотація «Моніторинг довкілля»

1. Назва курсу: «Моніторинг довкілля»

2. Лектор: Шуліка Борис Олександрович, канд. геогр. наук

3. Статус: вибіркова дисципліна

4. Курс: 3й курс, 5й семестр;

5. Кількість: кредитів: 3; академічних годин: 90 годин (у тому числі 16 години - лекції, 32 години - практичні заняття, 42 години - самостійна робота).

6. Курс «Моніторинг довкілля» тісно пов'язаний із навчальними дисциплінами, що вивчалися раніше, безпосередньо «Ландшафтознавство», «Фізична географія України», «Природні умови і ресурси України», «Геоєкологія», але більш детально пояснює вплив антропогенних чинників на природу, та різні форми прояву людської діяльності в навколишньому середовищі. Наслідки впливу (як позитивні, так і негативні дії, що відбуваються у результаті змін компонентів довкілля), антропогенний вплив, його показники впливу, та оцінка впливу діяльності людини.

7. Опис курсу:

Знання систем моніторингу повинні забезпечувати організацію необхідних інформаційних потоків і поліпшувати спостереження за основними процесами та явищами. Зменшення рівня антропогенного впливу на довкілля, можна досягти якісним управлінням на всіх рівнях, забезпечивши їх стратегічну орієнтацію.

Мета курсу – формування у студентів теоретичних знань, умінь та практичних навичок, необхідних для вирішення завдань у галузі дослідження стану навколишнього середовища. Необхідність формування системних уявлень про моніторинг об'єктів довкілля, про організацію систем моніторингу в Україні та інших країнах світу.

Основні завдання вивчення дисципліни:

- одержання інформації щодо поточного стану різних компонентів довкілля (поверхневих, підземних, питних вод, атмосферного повітря, ґрунтів та ін.);
- оцінка рівнів шкідливого впливу на них техногенних навантажень;
- прогнозування стану довкілля на перспективу;
- розробка науково-обґрунтованих рекомендацій щодо проведення природоохоронних заходів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати: види, структури, рівні моніторингу компонентів довкілля;

- принципи організації моніторингових досліджень;
- суб'єкти моніторингу;
- нормативно-правові та законодавчі акти, які регулюють ведення моніторингу;
- системи спостережень за складовими природного середовища;

- методичне та технічне забезпечення пунктів спостережень;

Вміти: науково, організаційно забезпечувати проведення моніторингових досліджень;

- закладати пункти спостережень та проводити дослідження;

- обробляти, аналізувати та інтерпретувати результати моніторингових досліджень.

8. Головною формою організації вивчення курсу є:

- лекції, бесіди, лекції-диспути;

- практичні роботи (здійснення аналізу графіків, карт, схем, таблиць) для закріплення у студентів основних положень теоретичного курсу;

- консультації (усні та письмові відповіді на питання);

- контрольна робота (яка дає можливість перевірити засвоєння навчального матеріалу всіма студентами, виміряти обсяг і рівень конкретних знань, умінь і навичок);

- самостійна робота виконується у формі анотацій, презентацій та ілюстративних матеріалів.

9. Форми організації контролю знань, система оцінювання – усне експрес-опитування, виконання практичних робіт, поточна контрольна робота, залік, екзамен.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для екзамену
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

10. Мова викладання: українська

11. Список рекомендованої літератури:

1. Величко О.М. Основи екології та моніторинг довкілля / О.М. Величко, М.М. Гало, І.І. Дудич, Ю.О. Шпенник. – Навчальний посібник. – Ужгород, 2001. – 285 с.

2. Екологічний моніторинг регіону: експертна оцінка стану і функціонування / за ред. І.П. Ковальчука. – Львів : Опілля, 2009. – 608 с.

3. Клименко М.О. Моніторинг довкілля: підручник / М.О. Клименко, А.М. Прищеп, Н.М. Вознюк – Київ : Академія, 2006. – 360 с.

4. Ковальчук І.П. Гідроекологічний моніторинг : навч. посібник / І.П. Іовальчук, Л.П. Курганевич. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 292 с.

5. Методи вимірювання параметрів навколишнього природного середовища: Навчальний посібник / Масікевич Ю.Г. та ін. – Чернівці: Зелена Буковина, 2005. - 344 с.

6. Моніторинг довкілля: Навчальний посібник / Крайнюков О.М. - Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2009. - 176 с.

7. Моніторинг довкілля. Навчально-методичний посібник / Під ред.. С.Х. Кубланова. – К., 1998. – 92 с.
8. Моніторинг навколишнього природного середовища: Навчальний посібник/ За ред. Ф.В. Стольберга. – Х.: ХНАМГ, 2004. – 37 с.
9. Моніторинг природних комплексів / С.І. Кукурудза та інші – Львів: ЛДУ, 1995. – 218 с.
10. Полетаєва Л.М. Моніторинг навколишнього природного середовища: навчальний посібник / Л. М. Полетаєва, Т.А. Сафронов. – К: КНТ, 2007. – 172 с.
11. Степова О.В. Моніторинг вод : навчальний посібник / О.В. Степова, В.В. Рома. – Полтава : ПолтНТУ, 2017. – 82 с.
12. Рудько Г. Екологічний моніторинг геологічного середовища / Г. Рудько, О. Адаменко. – Львів, Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка. 2001.– 260 с.
13. Фоновий моніторинг навколишнього природного середовища : монографія /за ред. М.М. Приходько : Івано-Франківськ, 2010. – 324 с.
14. Михнович А. Аналіз мережі моніторингу поверхневих вод у Львівській області / Вісник ЛНУ. Серія географічна. Вип. 33. – Львів, 2006. – С. 253-260.
15. Методичні рекомендації з питань створення системи моніторингу довкілля регіонального рівня. – Київ : Мінприроди України, 2005. – 33 с.

Затверджено на вченій раді факультету геології, географії, рекреації і туризму

Протокол № 4 від 03.04.2023 р